

Torsby kommun

Torsby.kommun@torsby.se

Rektorn vid Oleby skola

Ann-Katrin.Jarasen@torsby.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Oleby skola
i Torsby kommun

Tillsyn i Oleby skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Torsby kommun under hösten 2012 och vintern 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Oleby skola besöktes av Skolinspektionen den 13 december 2012.

Fakta om skolan

Oleby skola är en liten skola som ligger strax utanför centralorten Torsby. Skolan har 53 elever i förskoleklass samt årskurserna 1-3. Eleverna undervisas i tre åldershomogena grupper. Det finns tre lärarna och två fritidspedagoger som arbetar på skolan och de bildar ett arbetslag. Skolan leds av en rektor som dessutom är rektor för tre andra små skolenheter i Torsby kommun. Rektor tillträdde sin tjänst i augusti 2012.

Skolan har tillgång till ett elevhälsoteam. Där ingår skolsköterska, skolkurator och specialpedagog. Det finns även tillgång till skolpsykolog och skolläkare.

Enligt skolans egen redovisning av kunskapsresultaten för årskurs 3 läsåret 2011/12 nådde 77 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska och 69 procent av eleverna i matematik, 100 procent i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. Skolan har inte gjort några sammanställningar av kunskapsresultaten för eleverna för tiden före läsåret 2011/12.

Helhetsbedömning

År 2012 har 77 procent av eleverna nått kunskapskraven för godtagbara kunskaper i årskurs 3 i svenska och 69 procent av eleverna i matematik och samtliga elever i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen. Skolan saknar sammanställningar av kunskapsresultaten i årskurs 3 över tid. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att skolan inte har gjort någon djupare analys av elevernas kunskapsresultat för att förstå varför inte alla elever når de nationella målen. Enligt Skolinspektionen använder inte skolan elevernas resultat som underlag för att pröva sina undervisningsmetoder i syfte att förbättra och säkerställa att eleverna ges rätt förutsättningar att nå de nationella målen.

Det finns inga kvalitetsredovisningar upprättade för tidigare år och skolan saknar ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen vid skolan. Det finns inget kvalitetsarbete som är gemensamt för skolan och som kan kopplas samman med elevernas måluppfyllelse. Resultaten måste analyseras så att skolan kan pröva och utveckla metoder för att nå målen och göra förändringar för att underlätta för eleverna att nå

bättre kunskapsresultat. Rektor har enligt skollagen ett eget ansvar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs och Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att så inte sker.

Oleby skola har påbörjat arbetet med att synliggöra kunskapskraven de olika ämnena för eleverna och kopplar till vilka mål som eleverna ska nå i de olika ämnena. Matriserna är uppbyggda efter kursplanernas centrala innehåll och kunskapskrav. De matriser som avser kunskapskraven för varje ämne och som tagits fram i Torsby kommun av olika ämnesgrupper måste dock konkretiseras för eleverna så att de förstår vad de ska göra och varför.

På skolan finns rutiner för att utreda och ge särskilt stöd till elever som bedöms att inte klara kunskapskraven och åtgärdsprogram upprättas för dem.

I Skolverkets utbildningsinspektion år 2008 angavs som brist att skolan inte dokumenterar elevernas kunskapsresultat eller gör någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen. Det systematiska kvalitetsarbetet uppgavs också vara ett förbättringsområde. Detta var och är fortfarande viktiga förutsättningar för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att Oleby skola inte kommit längre i detta arbete särskilt mot bakgrund av att inte alla elever når de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Torsby.kommun@torsby.se att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 maj 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Torsby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad

Motivering

Enligt skollagen ska den närmare utformningen av inflytandet anges i samband med den planering av verksamheten som föreskrivs i bestämmelserna om systematiskt kvalitetsarbete. Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektor har ansvaret för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Det är, enligt läroplanen, inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer.

Det framkommer vid samtal med elever och lärare att elevernas har visst inflytande över sitt lärande. Lärarna uppger att de i arbetsområdena försöker utgå från elevernas förmåga och eleverna får vara med och bestämmer hur de ska göra. Elever uppger vid intervjuer och andra samtal att de kan påverka arbetssätt och redovisningsform och att de ibland är delaktiga i att bestämma vilket innehåll undervisningen ska ha och hur arbetet ska genomföras. Eleverna har ett arbetsschema som är individuellt och som de kan påverka innehållet i. Elevinflytandet är dock inte tydliggjort i några planeringar av verksamheten. Lärarna uppger att de tillsammans på skolan inte i någon större utsträckning har diskuterat hur elevinflytande skulle kunna utvecklas i takt med stigande ålder och mognad.

Utredningen visar att utformningen av inflytandet inte anges i planeringen av verksamheten och att skolan inte har tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Torsby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet bedömning och betygssättning.

- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven
- I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt

Motivering

Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. De individuella utvecklingsplanerna ska vidare sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I Torsby kommun har lärarna arbetat i ämnesgrupper med att ta fram matriser för bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Matriserna som ska beskriva elevernas kunskapsutveckling i respektive ämne har bifogats till elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen i det digitala verktyg som alla kommunens skolor använder för ändamålet. Av de matriser som Skolinspektionen tagit del av är alla dock inte enhetliga och visar inte alltid elevens kunskapsutveckling. Avsikten med matriserna är att elever och vårdnadshavare ska ha möjlighet att följa elevens utveckling i varje ämne i förhållande till kunskapskraven. Ofta saknas det dock en koppling mellan matriserna och de eventuella kommentarer som lärarna har lämnat i det digitala verktyget. I de IUP som Skolinspektionen tagit del av saknas i majoriteten av fallen den framtidsytande del som ska finnas i varje IUP med en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Av utredningen framkommer att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna inte alltid avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Det är därför svårt att få en helhetsuppfattning av hur elevernas kunskapsutveckling ser ut i respektive ämne. Det framgår inte heller alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Torsby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen

- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och för att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består i systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Skolinspektionen har inte kunnat ta del av något dokumenterat kvalitetsarbete från Oleby skola och det finns inga kvalitetsredovisningar bakåt i tiden. Enligt rektorn och lärarna har de skrivit verksamhetsberättelser tidigare, men de är osäkra på vad de använts till. Skolan gör ingen systematisk utvärdering av sitt arbete, det vill säga följer inte kontinuerligt upp och utvecklar utbildningen utifrån elevernas kunskapsresultat för att formulera åtgärder för att förbättra resultaten, vilket är angeläget särskilt med tanke på de låga resultat som redovisas i år 3. Det framgår av intervjuer med lärare och rektor att det inte genomförs något systematiskt kvalitetsarbete. Enligt lärarna samtalar de ofta om vad som behöver utvecklas i skolan, men det finns inga uttalade utvecklingsområden som styr deras kvalitetsarbete och det dokumenteras inte. Rektor menar att arbetet med att lära känna lärare genom utvecklingssamtal och lektionsbesök har varit prioriterat under höstterminen och att rektorn nu samlar in resultat för att kunna analysera och formulera utvecklingsområden.

Utredningen visar att rektor inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen vid skolenheten. Det saknas en analys av elevernas uppnådda resultat och koppling till verksamhetens utvecklingsbehov. Således använder inte skolan resultaten för att utveckla verksamheten mot en högre måluppfyllelse. Skolans rektor och lärare får då svårt att förstå varför resultaten ser ut som de gör både på individ- och skolnivå. Rektor saknar då även underlag för att tydliggöra vilka nya prioriteringar, pedagogiska insatser och organisatoriska förändringar som kan behövas i verksamheten. Till följd av detta saknas dokumentation kring kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Agneta Wennberg och undervisningsråd Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Karin Yllö-Werner
Föredragande/utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).